

A hónap asztrofotója: az M45

A legtöbb népcsoport beillesztette kultúrájába a Nap, a Hold, a bolygók és a fényesebb csillagok mellé a Fiasztyukot (M45) is. 3600 esztendővel ezelőtt a bronzkori emberek naptárukat igazították hozzá, ahogy azt a nebrai korong alapján gyanítjuk. A görögök már egészen biztosan az általuk Plejádoknak nevezett csillagtömörülés segítségével tartották számon a mezei munkákat. A görögök „Hét Nővére” a mondabeli Árkádiában született. A testvérek, Pleione gyermekeiként, a Plejádok nevet kapták.

A Földtől 370 fényévnnyire elhelyezkedő csillaghalmaz 8–10 csillagát akár szabad szemmel is megpillanthatjuk. Közülük a legfényesebb az Alcyone, amelynek átmérője Napunkénak tízszerese, felszíni hőmérséklete 13 000 K°, és 2400-szer több fényt bocsát a ki környezetébe, mint a központi csillagunk. A Maia a második legfényesebb ködbe ágyazott testvér Atlas és Pleione hét leánygyermeke közül. A Merope, a legsűrűbb ködösségbe ágyazódó csillag a Taurus molekulafelhő egyik legsűrűbb területén található. A közeli ködfoszlányok visszaverik a fiatal csillagok erős fényét.

Az M45 kora a halmaz Hertzsprung–Russell-diagramja és az elméleti csillagfejlődési modell összevetése alapján számítható ki. Eszerint a halmaz kora 75 és 150 millió év körülire becsülhető. A „Hét Nővér” egy tipikus, igen fiatal nyílt csillaghalmaz, de nem annyira fiatal, hogy a körülötte lévő ködösség legyen a halmaz szülőködössége, hiszen az kevesebb, mint 1 millió év alatt felszлана. A csillagközi térben mozgó csillaghalmaz a Taurus molekulafelhővel való találkozásokor jött létre a ma látható reflexiós köd.

Panik Zoltán felvételén a molekulafelhő rejtett, halvány részletei is igen jól megfigyelhetőek, köszönhetően a felvétel nagy látómezőjének, és a halvány ködösségeket láthatóvá tévő jó jel-zaj aránynak. A felvétel egy 10 cm átmérőjű Petzval apokromatikus asztrográffal (Takahashi FSG-ED) készült, amely az iTelescope.net egyik új-mexikói műszere.

Francsics László

Jáhl Attila (1958–2014)

Mint sok amatőrtársunk, ő is a gellérthegy Urániában kezdte ismeretterjesztői pályafutását, miután egy gimnáziumi csillagász szakkörben ehhez előzőleg felkészült. Több szakörös társával együtt ő is távcsöves bemutatókat tartott. Egy ideig az Uránia gondnoka is volt, majd a tengizi kóolajipari nagyvállalkozás diplomáciai futára lett. Ebbéli minőségében az ottani, (a mai Kazahsztán területén lévő) Magyarújvárosban dolgozó magyarok számára négy alkalommal szervezett csillagászati ismeretterjesztő napokat – távcsöves bemutatókkal egybekötve. Ezekhez az akkori TIT képzett munkatársait utaztatta el Tengizbe.

Jáhl Attila különleges és színes egyéniség volt. Több nyelven beszélt magas szinten, kiválóan rajzolt, regényt írt, szakmai fordításokat készített a világot járva Japánba is eljutott egy televíziós vetélkedő nyerteseként.

Hosszú betegeskedés után hunyt el csendben.

Bán András

MCSE-tagdíj 2015

A rendes tagdíj összege 2015-re 7300 Ft (második éve nem emelkedett a tagdíj). Rendes tagjaink illetménye a Meteor 2015-ös évfolyama és a Meteor csillagászati évkönyv 2015 c. kötet. Szlovákiában, Romániában és Szerbiában élő tagtársaink számára a 2015-ös tagdíj összege megegyezik a magyarországgal, vagyis 7300 Ft (ezekbe az országokba meg tudjuk szervezni a Meteor és az Évkönyv alternatív kijuttatását). Más országokban élő amatőrtársaink számára az MCSE-tagdíj összege 2015-re 16500 Ft (külföldre történő feladás rendkívül magas postaköltségei miatt). Az ifjúsági tagság díja igen kedvezményes, a rendes tagdíj 50%-a, 3650 Ft. Ezt a kategóriát azok a fiatalok választhatják, akik 26. életévüket még nem töltötték be, és közoktatási vagy felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulnak. További információk: www.mcse.hu

MCSE